

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 2.

V Ljubljani, v torek 4. januarija 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor Kranjski.

(Osma seja, 4. januarija.)

Predseduje deželni glavar grof Thurn, vlado pa namestuje deželni predsednik baron Winkler. Tajnik Pfeifer prebere zapisnik zadnje seje, ki se potrdi. Ko se razdelé došle peticije, naznani deželni glavar, da so cesar potrdili zakon o provizoričnem pobiranju deželnih priklad, potem izroči poročilo deželnega odbora o dovršeni zgradbi Kopačniške ceste finančnemu odseku v pretresanje in poročanje.

Poslanec Luckmann poroča o razširjenji prisilne delavnice in o dotičnih peticijah. Deželna vlada je namreč zaukazala, da morajo biti prisiljencem odločeni prostori tako obširni, kakor zahtevajo dotični zakoni; ker prisilna delavnica nima potrebne obširnosti, predlaga se, da naj se nekatere delavnice spravijo iz glavnega poslopja v nalašč za to narejene barake, in na ta način izpraznjeni prostori porabijo za spalnice prisiljencev. Da se bodo mogle take barake napraviti, potrebuje se večjega prostora, zato nameravajo kupiti mestno zemljišče, ki je zraven prisilne delavnice in meri okoli 5 1/3 orala. Tudi je treba iz nova napraviti perilnico, ki se bo rabila tudi za razne shrambe. Razun tega bi bilo treba v smislu zakonov tudi na to gledati, da se bolnišnica odpravi iz glavnega poslopja in da se oddelek pobiljšljivih loči od drugih prisiljencev. Za bolnišnico, ali pa tudi za pobiljšljive prisiljence bi bila jako prilična hiša na Poljanah, odločena za izvanredno deželno bolnišnico. Nakup prostora in najnujnejše zgradbe bodo stale okoli 23.000 gld. Ker je v prisilni delavnici mnogo prisiljencev tudi iz drugih dežel, naročilo se je deželnemu odboru pozvedeti, se li hočejo dotične dežele za več let zavezati, da bodo svoje prisiljence pošiljale v Ljubljano? V tem slučaju namreč bi sedanji prostori ne zadostovali in bi bilo treba poslopje še razširiti. Ali dežela bi dotičnih stroškov ne mogla sama prevzeti, ampak bi morala država dati primerno podporo, ker za domače prisiljence zadostuje sedanje poslopje in bi se nove zgradbe delale le zaradi vnanjih prisiljencev.

Vlada je rekla, da bi dovolila primerno podporo, ako dežele, ki pošiljajo sim svoje prisiljence, z našo deželo sklenejo večletno pogodbo, ki bi jo mogle razrušiti samo z dovoljenjem vlade. Domači obrtniki so se bali, da bi jim v tem slučaju prisilna delavnica prizadevala še več škode s svojimi rokodelskimi deli, ki jih izdelujejo za posamezne, kakor doslej. Toraj so vložili pri deželnem zboru prošnjo, da bi se v prisilni delavnici več ne izdelovale take reči, ampak naj bi se prisiljenci rabili za vnanja dela. Enako prošnjo je vložila trgovinska in obrtna zbornica. Finančni odsek se je na te prošnje oziral ter nasvetuje:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

A. Deželnemu odboru se naroča:

1. Deželnim zastopom tistih dežel, na ktere bi se bilo ozirati, objaviti ministerski odlok z dne 31. julija 1886, št. 9488, in jih zopet vprašati, če bi bili pri volji se na podlagi primernih sklepov zavezati, kakor visoka vlada zahteva gledé bodoče oddaje njihovih prisiljencev v tukajšnjo prisilno delavnico, oziroma v poseben pobiljšanju namenjen zavod v Ljubljani.

2. Po dognanih teh razpravah in eventualnem ukrepu visoke vlade na podlagi predloženega operata deželnemu zboru staviti primerne nasvete.

3. Ne oziravši se na zgoraj navedene razprave na račun lanske leto ustavljenega kredita nakupiti vse tiste parcele mestne občine Ljubljanske 5 1/4 oralov obsegajoče, ki mejašijo s prisilno delavnico, pod pogojem, da napravi mestna občina Ljubljanska novo cesto in da zapre dosedanje stezo.

4. Ukreniti, da se sedanji za bolnišnico določeni prostori in kolikor moč tudi delavnice v glavnem poslopju prisilne delavnice pripravijo za spalnice zdravim prisiljencem. Za bolne prisiljence in za delavnice naj se v teku leta naredé barake; če bi te ne zadostovale, se bo postavilo še nekaj lesenih barak na novopridobljenem prostoru. Ako bi se dala Poljanska bolnišnica kot bolnica deželnih dobrodelnih zavodov utrpeti, se deželni odbor pooblašča, taisto prisvojiti zakladu prisilne delavnice in jo tako dolgo rabiti za bolnico prisiljencev, dokler se ne reši vpra-

šanje, ali naj se na tem mestu postavi pobiljševalni zavod ali ne.

Stroški, ki bodo s tem predlogom v zvezi, naj se ustavijo v proračun prisilničnega zaklada za leto 1888.

5. Napraviti kuhinjo za pranje s sušilnico in kopeliščem, skrbeti za spremembe na straniščih in gnojnih jamah, ter prirediti, oziroma prej ko mogoče postaviti bolnišnično barako, za kar naj se ustavi kredit 15.500 gold. v proračun prisilnice za leto 1887.

6. Zidanje kolikor moč s prisiljenci izvrševati, za dela pa, ki se ne dajo v lastni režiji izvršiti, kakor so načrti in proračuni, razpisati ponudbeno obravnavo.

7. Pri napravi delavnice naročiti, da naj se tiste napravijo takemu delu primerne, s katerim se malim obrtnikom ne bo škoda godila; ob enem pa upravnistvu naročiti, da naj se odraščeni prisiljenci v bodoče več ne podučujejo v kateri koli stroki male obrtnije, ako jim je bila tista do sedaj neznana. Rokodelstvo na zasobna naročila naj se v bodoče opusti. Vsa taka dela smejo se v bodoče le še izdelovati za domačo rabo, za deželne zavode in urade in pa za dobrodelna društva.

B. Določila navedene v sporočilu št. 40 gledé prisilničnega zavoda se odobravajo in vzamó na znanje.

C. Peticija kranjske trgovinske in obrtne zbornice in obe peticiji kranjskega obrtnega društva v Ljubljani rešujejo se z izvršitvijo sklepov 7 in 8.

V splošnji obravnavi se oglasi poslanec Peter Grasselli in opominja, da se v poročilu malo častno omenja mestne občine Ljubljanske in sicer gledé obravnav zaradi nakupa mestnega zemljišča, kakor tudi zaradi naredb o času kolere. Mestna občina zaradi obilnih obrtnikov, katerim prisilna delavnica dela silno veliko konkurenco, ne more biti vnetja za razširjenje prisilne delavnice. Čuje se ugovor, da mestna občina razširjenja ne bo mogla preprečiti, ker bodo drugje kupili potrebni prostor, ako mestna občina svojega ne proda. Tudi se kaže na to, da je občina Korneuburška deželi zastonj prepustila prostor za novo prisilnico, Ljubljanska

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohora za leto 1886.

5. Občna zgodovina za slovensko ljudstvo.

Spisal Josip Stare, c. k. profesor v Zagrebu.

Prav vesel in zadovoljen sem odložil XI. snopič „Občne zgodovine“, seznanivši se iz njega jedrnatim in mično pripovedovanim obsegom. Vprašal sem tudi priprostega bralca Moh. knjig, kako mu je letošnja „Občna zgodovina“ všeč. Rekel mi je, da mu to branje vedno bolj ugaja, ker se pripoved vedno bolj bliža novejšim časom in se dogodki vrše večidel v bolj znanih mu krajih.

V letošnjem zvezku obravnava učeni pisatelj francosko, angleško in španjolsko zgodovino novjših časov. V prvem delu govori o zgodovinskih važnih dogodkih, ki so se vršili na Francoskem od l. 1483—1774. V tej dōbi zgubila jo gospōda nekdanjo svojo veljavo in vedno bolj je rasla moč kraljev in Ljudovik XIV. je bil tako mogočen, da

je na Francoskem njegova volja bila postava, kateri se nihče ni upal ugovarjati. Ta absolutna kraljeva oblast je za nekaj časa silno povzdignila francosko veljavo v Evropi; zlorabljena je pa sama sebe ujedla v grozoviti francoski prekuciji. Na prvih straneh pripoveduje pisatelj prepire med katoliki in regenti, ki so svoj vrhunec dosegli v „Pariškem krvavem ženitvanju“ na „Šent-Jernejško noč“ in silno grenili vladanje in življenje zadnjim kraljem iz rodu „Valois“. Ni mi v mislih dalje seznanjati blagovoljnega bralca s stvarino, ker bi mu na tem mestu mogel podati le okostje; namen tem vrsticam pa je le opomniti čitatelja, da sam seže po knjigi, ter jo prebira za poduk in v zabavo. Omenim le, da v tem delu pisatelj stvarno, resnično in živahno opisuje svetovalce francoskih kraljev: Rihelieu, Mazarin, Louvois, Fleury itd. Svetovalke: vojvodinjo Chateauroux, grofice Pompadour in Dubarry, ocenjuje njihov vpliv na dobro in slabo stran. Tu se seznanimo z Ivanom Law-om, ki je prvi svet osrečil s papirnatiimi bankinimi delnicami in s tem bil kriv, da je državno gospodarstvo prišlo na kant in da je bilo splošno siromaštvo na Francoskem večje, nego kdaj poprej.

Predno končamo o Ljudeviku XV. — pravi pisatelj — meramo omeniti tudi neke moze, ki so s svojim peresom pokopavali tedanji cerkveni red ter tako po malem pot delali onim prekucijam, ki so na koncu 18. in v začetku 19. stoletja preromale vso Evropo. In zatem nam pisatelj označi te moze: Voltaire, o katerem je pisal zveden mož sledeče: Tega Voltaira bi bilo treba zapreti v kletko, v kateri ne bi dobil ne peresa, ne črnila, ne papirja, kajti zamogel bi s svojim pisanjem celo državo ugonobiti, kar je tudi dosegel, ker so mu pri tem pomagali: Rousseau, ki misli, da ljudje zopet postanejo srečni, če se povrnejo v gozde ter si v grmovji in po brlogih iščejo domovje; Montesquien, Diderot, D'Alembert in drugi enciklopedisti. Ti so dosegli, da je bila leta 1773 razpuščena družba Jezusova, varna zaslonba cerkvenemu in državnemu redu. Dne 10. maja 1774 umrje Ljudevik XV. in ljudje, ki so videli njegov spreved, so od veselja vriskali in psovali nevrednega kralja, bili so godni za revolucijo, ktero nam bo pisatelj opisal v sledeči dōbi.

Enako zanimivo se razpravlja v drugem delu zgodovina Velike Britanije in Jrske od leta 1485—1760. Tu se podučimo, iz kakih mlakuz

občina pa ga še za drag denar neče dati. Ljubljanska občina vé, koliko veljá zemlja, kedar jo ona kupuje, toraj tudi vé, koliko je prostor vreden, kedar ga ima prodati. Nobenega vzroka pa nima deželi nasproti posebno radodarna biti, ker občina Ljubljanska je takrat, ko se je Ljubljani vzela pravica skrbeti za lastne šole in se je uvrstila med druge občine, skusila, kako naklonjen ji je deželni zastop. Ako je Korneuburško mesto zastonj prepustilo prostor za prisilno delalnico, se smé vendar-le vprašati, bode li to mesto enako sodilo tudi takrat, kadar bi se pokazalo, da je prisilnica v škodo mestnim obrtnikom.

Dalje župan zagovarja mestno občino in njene naredbe o koléri, in dokazuje, da občina postavno nikakor ni bila zavezana, za kolero zbolele prisilne delavce sprejemati v mestno bolnišnico. Imela je veliko stroškov za bolne prisilne delavce, ki jih niso hoteli obdržati v prisilni delalnici. Drugih bolnikov ni bilo, in vendar deželni odbor mestu ni hotel povrniti omenjenih stroškov. Konečno prosi zbornico, da naj ne pritrdi točki finančnega odseka, ki priporoča, da naj se mestu nikar ne povrnejo stroški, ki jih je imelo za napravo mestne bolnišnice ob času kolere.

Za njim je vstal poslanec Dežman ter omenjal, da se Ljubljanska občina ne sme pritoževati. Predloga, da naj Ljubljana za šole plačuje z drugo deželo vred, ni stavil deželni odbor, ampak sprožil ga je deželni zbor sam. Pri dobroteljskih napravah ima Ljubljana največ koristi, za bolnišnico ob času kolere je moralo mesto skrbeti in je naznanilo deželnemu odboru, da bode sprejemalo zbolele prisilne delavce proti povračilu stroškov za hrano in postrežbo. Zakaj se ni precej iz začetka branilo sprejemati bolnikov iz prisilne delalnice? Naj se toraj sodi, ali je tukaj res opravičen izrek: „Noblesse oblige.“

Zavračal ga je poslanec Grasselli rekši, da ima Ljubljana res velik delež pri deželnih ustanovah, ali Ljubljana k deželnim prikladam tudi veliko plačuje in sicer tretjino tega, kar plačuje cela dežela. Instrukeija zarad kolere kaže, da se drugoga ni zahtevalo, kakor bolnike osamiti. Hvalo, ki jo je Dežman pel vladnim zdravstvenim organom, jim privoščim, omenja pa, da se s posebno radostjo bavijo z zdravstvenimi razmerami Ljubljanskega mesta. Od deželnega odbora se ni več zahtevalo, kakor 800 gld., ktere stroške so prizadejali bolniki prisilne delalnice.

Baron Winkler odgovarja predgovorniku, da se zdravstveni vladni organi bavijo z vsemi zdravstvenimi zadevami, se pa strogo drže zakonov.

V končni besedi je poročevalec Lukmann omenjal, da ni prav, ako mesto od dežele tirja povračilo vseh stroškov, ki jih je mestu napravila začasna bolnišnica.

Pa poslanec Grasselli je v dejanskem popravku omenjal, da ni res, kar je trdil g. poročevalec; mesto od dežele ni tirjalo povračila vseh stroškov, ki so jih prizadejali bolniki prisilne delalnice.

Po tem razgovoru bile so v posebni obravnavi vse gori omenjene točke sprejete brez ugovora. — Deželni glavar je pri tej priliki izrekel zahvalo vsem,

ki so si posebno prizadevali, da se kolera ni razširila.

Dalje gospod poslanec Luckmann poroča o proračunu prisilne delalnice za leto 1887. Potrebščine bo 83.166 gld. zaklada bode znašala 70.786 „

toraj bode primanjkovalo . . 12.380 gld. ki se bodo imeli poravnati iz deželnega zaklada. Pazniki so vložili prošnje za povikšanje plač, ali ker je treba vsled tega na novo organizirati vse službe, izročile so se deželnemu odboru, da stavi potrebne nasvete.

Frančiški Drenik se odgojni doneski za njene tri nepreskrbljene otroke podaljšajo za tri leta. „Narodni šoli“ se dovoli podpora 100 gold.

Gledé pogozdovanja Krasa pa se sprejmeta naslednja predloga finančnega odseka:

1. „Izročitev opravil gledé gospodarjenja in zaračunbe denarja pogozdovalega zaklada kranjski deželni blagajnici se odobruje.

2. V namen pogozdovanja Krasa dovoli se dotičnemu pogozdovalemu zakladu za leto 1887 podpora 1000 gold. iz deželnega zaklada.“

Za tem se odobri poročilo deželnega odbora o deželnih podporah, občinskih zadevah in doneskih zavarovalnic za požarne namene.

Dr. Poklukar poroča konečno o popraviljanji poslopij in nakupu živine, gospodarskega orodja itd. za deželno vino- in sadjarsko šolo na Grmu, ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Za deželno vino- in sadjarsko šolo na Grmu dovoli se za leto 1887:

a) za popraviljanje in adaptiranje poslopij	6000 gld.
b) za nakup živine	1000 „
c) za nakup gospodarske oprave in orodja	1200 „
d) za nakup vozov	400 „
e) za nakup vinograda	3500 „
skupaj	12100 gld.

2. Deželni zbor pritrdi izjavi deželnega odbora gledé ingerencije c. kr. poljedelskega ministerstva v točkah 6 a-d normalnega ukaza z dné 14. marcija 1887. št. 3159 izrečene;

3. Deželnemu odboru se naroča, da prosi visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo za zvišanje ustanovne podpore za šolo na Grmu;

4. Deželni odbor se pooblaščuje, da začasno vpelje za šolo na Grmu novi statut in učni načrt v sporazumljenji in po pritrjevanji poljedelskega ministerstva, z izrečnim naročilom, da v prihodnjem zasedanji deželnemu zboru predloži statut in učni načrt v potrjenje.“

Vsi ti predlogi se sprejmó brez ugovora.

Predlogi o porabi izvanrednega kredita 18.000 gl. za vodne zgradbe na Gorenjskem, o prošnji županstva Kranjska gora za podporo za most čez Savo pri Gozdu in občine Gorjanske za zgradbe ob Savskih bregovih pod Korenom, se z dnevnega reda odstavijo, potem se ob 1. uri seja sklene in prihodnja seja napové za soboto 8. t. m.

da se je izcimila anglikanska cerkev, kateri načelnik je angleški vladar; zarad te spremembe v veri je zgodovina Velike Britanije in Irske v tem času polna vojsk, nemirov, in vsled tega splošnega propadanja, zato niso marale amerikanske naselbine — med njimi mnogo izseljenih Angležev — nobene zveze imeti z Britansko. Ker so Angleži to hoteli doseči s silo, so se temu Amerikanci uprli. Dne 1. novembra 1765 namreč so po vseh cerkvah kakor k pogrebu zvonili, in listi so na mestu koleka — kterege so jim Angleži plačevati ukazali — imeli na čelu mrtvaško glavo . . . V enem mestu so res napravili pogreb ter so namesto mrliča nosili prazno škrinjo z napisom: „amerikanska svoboda“. Na pokopališči so govorili govorniki zbranemu ljudstvu, kako lepa in dragocena je bila ta svoboda, ki jo je angleško nasilje ubilo in jo bodo zdaj pokopali . . . In dosegli so govorniki, kar so želeli. Zbrani zgrabijo za „svobodo“ ter jo nesejo nazaj v mesto, se pripravijo zanjo na boj, v katerem sta Amerikancem zmagoslavno izbojevala prostost: Benjamin Franklin in Jurij Washington, vrla sinova amerikanska.

V tretjem oddelku nam popisuje pisatelj španjolsko zgodovino od leta 1479—1773, dóbo, v kateri

je Španjska dosegla vrhunec svoje moči in slave, kader je Španjolec ponosno lahko rekel, da v njegovem kraljestvu nikdar solnce ne zahaja; pa nam tudi že kaže, kako da ima tudi tej državi kmalo izginiti solnce nekdanje mogočnosti.

Kakor vselej, tako nam tudi v tem zvezku pisatelj opisuje tedanje zgodovinske dogodke stvarno in resnično, brez strankarskih namenov, in ravno zato, ker resnično, popolno v katoliškem duhu in zato se njegova občna zgodovina prav prilega katoliškemu narodu slovenskemu. Ker nam g. pisatelj vse to tudi podaja v lahko umljivem jeziku — manjših slovničnih napak ne omenim, ki so enake onim v življenji Marije in sv. Jožefa — zato gotovo z veseljem in s pridom družniki prebirajo to knjigo.

Želja naša je le-ta: da tudi po šolah naši učitelji v takem duhu nadopolni naši mladini razlagajo zgodovinske nauke, kakor jih podaja priprostemu narodu naš pisatelj!

(Dalje prih.)

Laško časnikarstvo na Primorskem.

Z Goriškega, konec decembra.

Vsi pravi katoliški časniki si tudi resno prizadevajo, da bi se ustanovil pravi bratoljubni mir med raznimi narodnostmi naše države; le oni, ki živé v prepiru in brepené po nadvladi in lastni elavi, pa po gmotnih dobičkih, da bi laglje v kalni vodi ribarili, se veselé narodnostnega prepira ter ga še podpihujejo. Mar so tisti res prijatelji ljudstva? Po njih sadu jih poznamo! Med temi, ki si prizadevajo in pišejo za „pravi mir“ med nami Slovenci in Lahi na Goriškem, je tudi konservativni list „L' Ecco“, ki zajezuje, kar le more, liberalno poveden; le žalibog, da ga italijanski živélj premalo podpira, da ne more zrasti kviško v katoliški dnevnik, kar je silno potrebno. V Trstu je več liberalnih in irredentovskih dnevnikov, ktere vzdržujejo večidel laški „tudikatoličani“. Ti listi pišejo blezo tako, kakor da bi izhajali v Rimu, Neapeljnu, Florenc ali v Turinu; kako pišejo proti sv. očetu papežu in cerkvi, je tudi obče znano.

Pač je sramota za laško prebivalstvo v Primorji, da si ne more vzdrževati niti enega katoliškega konservativnega dnevnika, med tin, ko štejejo liberalci-irredentisti v Trstu pet svojih velikih veliko-laških dnevnikov, kolikor jih je manj znanih poleg uradnega „Osservatore Triestino“. Ti so: „Il Cittadino“, „L' Alabarda“ (prava branjevska čenča!), „L' Indipendente“, „Il Progresso“ (ne vem prav, če še izhaja?), pa „Il Piccolo“, dvakrajcarski dnevnik na pol pole, za nižje ljudstvo. Še najboljšje vredovan je „Il Cittadino“, čegar vrednik je odpadnik, isterski Hrvat, ki je že svoje dni vredoval zloglasni „Il Tempo“, in je moral bežativsled tega v Italijo, kjer je isti dnevnik nekaj let nadaljeval v Benetkah; pa pomiloščen se je zopet vrnil v Trst. Ta list piše še najbolj zmerno proti vladí akoravno škili tudi on čez „veliko lužo“. Cerkvi pa je po vsem sovražen, kakor ostali, razun „malega“ („Il Piccolo“), kateri meče vse, kar je, v svoj koš! Poleg teh je več strokovnih in tudi eden humoristični list, v Trstu in Gorici, ki so mesečniki ali tedniki. List „L' Austria“ ima sicer lep smoter (ne vem, je li večdnevni tednik ali dnevnik?), ali nek slabo podpiran in tudi ne kaj vrlo vredovan, kakor sem slišal. Ko bi ne bilo v Gorici dvatedenskega „L' Ecco“, bi komaj spoznali iz gori omenjenih listov, da živimo v Avstriji, da spada Primorje še pod Avstrijo, akoravno je dobre tri petine Slovencev in Hrvatov, pa komaj dve petine Italijanov, oziroma Furlanov. Ako bi pa hotli poslednje še malo prečesetati na gostem situ, oj, koliko bi jih pač od tistih še skozi padlo! To jaz dobro vem, ki primorske razmere in njeno prebivalstvo precéj natančno poznam. Naj bi se vpeljala v Primorji jezikovna ravnopravnost v šoli in v uradu, potem bi se kmalo kazal na Goriškem, v Trstu in v Istri ves drugačen obraz, kakor se sedaj godí.

Saj se je mislilo tudi do poslednjih časov, da je v Dalmaciji že blezo vse prebivalstvo po mestih poitalijančeno, ali glej čudo! Po zadnji štetvi naroda se je našlo v vsih dalmatinskih primorskih mestih med 460.000 prebivalci komaj 20.000 Italijanov; a še med temi bi se dal marsikdo skozi gostejše sito presejati v Hrvata, kakor mi je rekel nek dalmatinski uradnik sam. Tudi v novem izvrstnem nemškem atlantu R. Andréas-a, ki ravnokar izhaja v mesečnih izdajah, je na jezikovem zemljevidu le nekaj, menda 6 mest, z malo mešaním italijanskim prebivalstvom podčrtanih, vsled česa je tudi laška „irredenta“ Dalmacija s hrvaškim Primorjem popolnoma izključila iz svojega okvirja. A do bitve pri Visu, 20. julija 1866, se je na Laškem vse drugače mislilo o Dalmaciji, akoravno je eden kos Dalmacije svoje dni spadal pod maševo vladó beneškega leva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. januvarija.

Notranje dežele.

V Trstu so imeli mestni očetje dné 29. dec. sejo, v kateri se je mestni odbornik Piccoli silno jezil nad *slovansko duhovščino* in slovansko službo božjo, ter je konečno stavil sledeč predlog:

„Gledé na to, da se spraznjene duhovniške službe v Tržaški škofiji skoraj vedno Slovanom podeljujejo in da se laški dijaki zaradi svoje laške izgoje ne sprejemajo v škofijsko izgojevališče in tisti pa, ki so notri, se ne silijo zadosti, da bi se temeljito laški učili; gledé na to, da je skoraj v vseh laških cerkvah služba božja v slovanščini in da ima škofijska kurija v Goriškem osrednjem semenišči več Čehov za bogoslovce, s katerimi misli slovanski živeti na Primorji podpirati in kateri bodo strastne agitacije iz svoje dežele tudi v Trst in Primorje zanesli: zdí se mestnemu odboru postopanje škofijske kurije jako nevarno, ker podpira slovansko agitacijo, kar se nikakor ne vjemá s čutili, navadami, jezikom in vero Tržaškega mesta, ter spodkopuje mir v mestu in po okolici. Temu on odločno nasprotuje in županu naroča, da naj ta ugovor naznani vladi in pa škofijski kuriji.“ Mestni odbor je ta predlog sprejel z vsemi glasovi. Le Slovenec Nabrgoj se je temu odločno vpiral, za kar mu je galerija po stari navadi žvižgala.

Tirolei so z načrtom *šolske postave*, kakor ga je vlada predložila, zdatno manj zadovoljni, kakor smo se tega iz začetka nadjali. Časnikarji so svojo nezadovoljnost takoj pokazali, ko se je načrt postave objavil. Ker smo pa hoteli zvedeti mnenje od prave, merodajne strani, čakali smo, kaj bo rekel šolski odsek tirolskega deželnega zbora o njej. Le-ta je imel v tej zadevi svojo prvo sejo dne 20. decembra 1886 ob predsedstvu knezoškofa Briksenskega. Vdeležila sta se je cesarski namestnik in pa namestniški svetnik baron Reden. Dekan Glatz je rekel pri razpravi o splošnih nazorih, da se ta načrt, oziroma vladni predlog iz katoliškega stališča ne more nikdar sprejeti. Dr. Bertolini izjavil se je v imenu Lahov v jako fini pa ostri besedi, da ne more nikdar sprejeti šolske postave, v kateri ni nikjer prostora za laški odsek v deželnem šolskem svetu, če prav se je tak odsek že v deželnem zboru lanskega leta obravnaval in ga je večina tudi sprejela, ne da bi se bila spodtikala na tem, kar je prav. Don Bazzanella je rekel, da, kakor si tudi iz celega srca želi dobre postave, ki bi pogubljivi provizorij spodbila, mora vendar vladnemu predlogu nasprotovati tako iz narodnostnega, kakor tudi iz katoliškega stališča. V prvem oziru mora le ponavljati, kar je že dr. Bertolini povedal, v drugem pa to, kar je rekel dekan Glatz. Pridrži si pa še nekatere besede za specialno debato, s katerimi misli osvetliti novo postavo iz uradnega in finančnega stališča. V prvem smislu je načrt zdatno preveč birokratičen in v paragrafe vprežen. V finančnem oziru pa zdatno predrag, kterege vboge južno-tirolske občine ne bodo mogle zmagovati. Konečno se je oglašil še Tridentinski knezoškof dr. Valussi, in je priporočal, da naj se postava nikar že najprej ne zametuje, temveč naj se počaka do specialne debate in potem še le naj se vkrene kako in kaj, kar se je tudi z večino glasov sprejelo.

Kaj bi se moralo zgoditi, da bi Nemci zopet v *česki deželni zbor* vstopili, vprašal je nedavno Pražski dopisnik poljskega lista „Dziennik Polski“ dr. Schmeykala, ki je eden glavnih voditeljev nemških poslancev v Čedah. „Marsikaj, pred vsem bi se nam moralo pa dati poročstvo, da se bo deželni zbor večina ozirala na naše težnje.“ „Kako pa naj bi bilo to poročstvo?“ „Tega Vam ni po besedi jemati, posebno v juridičnem oziru ne. Posebno pismenih poročtev ne zahtevamo prav nobenih, pač pa obljube od neke gotove strani.“ Na to ga dopisnik vpraša: „Kaj bi storila Vaša stranka, če bi večina Plenerjev predlog sprejela?“ „To bi nam za enkrat popolnoma zadostovalo!“ „Kaj pa, če bi večina predlog samo kakemu odseku izročila?“ „To bi nikakor ne ugajalo, kajti premalo bi bilo!“ „Kako bi bilo pa Vam pri-sreč, če bi, recimo, Čehi sami kak tak predlog stavili?“ „V tem slučaju določil bi vse nadaljne korake klub nemških poslancev.“ „Ali res mislite, da bi Plenerjev predlog sprejet ves narodnostni prepir po deželi odpravil?“ „Ne; ta predlog sam še ni tolikanj krepak, da bi to dosegel. Ta predlog bi bil le začetek uravnavanja narodnih razmer.“ „Ali se Vam razkroj česke kraljevine, kakor ga Plener namerava, ne zdí nevaren v nekterem oziru? Ali ne bi po Vašem izgledu prišle tudi druge pokrajine z mešaním prebivalstvom, kakor recimo Tirol in Štajarska, ter bi zahtevale enak razkroj?“ „O razkroju česke kraljevine nihče ne govori; mi zahtevamo le samo omejitev sočnih okrajev, da si ohranimo popolne narodne pravice.“

Vnanje države.

Kako je po praznikih z *bolgarskim vprašanjem*? Ne dosti boljše, kakor pred prazniki, vendar pa se smé trditi, da je glavna stvar poravnana. Glavna stvar za nas je namreč ta, da se nam ni več bati, da bi v Bolgariji ta ali ona velesila, ki misli, da ima ondi svoje koristi, jela na svojo roko politiko vganjati. Tega se sedaj ni več bati. Rusija se je po Kaulbarsovem odstopu popolnoma pritisku odpovedala in bo mirno čakala razvoja na podlagi Berolinske pogodbe, ktera ji bo prav na dobro hodila v oziru na njeno trditev, da je sedanje bolgarsko sobranje nepostavno, ker se ga tudi Rumelijci vdeležujejo, kajti Berolinska pogodba ga res ne priznava. Iz nepostavnosti sobranja dala se bo speljati neveljavnost sedanje vlade in vladarjev v Sofiji, ki so vsi od sobranja svojo oblast prejeli. Na takem

stališči je sedaj ruska vlada in na tem bo tako dolgo ostala, da se bodo Bolgari in z njimi vred vsa Evropa naveličala opozicije, v kateri se sedaj z Rusijo nahajajo. Rusija se nadja, da bodo Bolgari brez njene pomoči opešali. Ali se bo nade vresničila, ali se bo Rusija goljufala, se danes še ne dá določiti. Dobro je to za Bolgare toliko, da bodo zadosti časa imeli pokazati, kaj da premorejo iz svoje lastne moči, da bodo svetu pokazali, ali imajo toliko ti-stega krepkega življenja v sebi, ki je potrebno vsakemu krepkemu razvoju samostojne države. Če se jim posreči v vojnem in finančnem oziru na površji obdržati se, potem se že na trdnem in se jim ne bo bati, da bi jih Evropa ne pripoznala za samostojno državo, naj bo Rusija zadovoljna ali ne.

Rusi se na vso moč branijo priznati, da bi jih bila Evropa oplašila, da niso šli v Bolgarijo, temveč pravijo, da so si sami tako premislili. Posebno „Le Nord“ si v eni sapi prizadeva francoskemu „Temps“-u dokazati, da ni res, da bi se bila Rusija zveze zbala, ki so jo Avstrija, Angležka in Italija med seboj napravile. Ta je hōsa, pravi „Le Nord“, kajti take zveze dejanski do sedaj niti bilo ni in še enkrat rečeno, da Rusije ni nihče silil, da ni šla v Bolgarijo. Ona se je sama prostovoljno temu odpovedala, prvič, ker se velesila, kakor je Rusija, sploh ne dá siliti in drugič, ker sama ni nikdar mislila na kako okupacijo. Prvo bi človek že verjel, nikdar pa ne družega. Kolikokrat se je le Kaulbars sam Bolgarom z okupacijo grozil. Toda poslušajmo „Le Nord“ nadalje: Če bi bile ruske koristi okupacijo dežele zahtevale, bi jo bila Rusija tudi speljala, ne da bi se bila le količkaj brigala za kakoršne-koli zveze med Avstrijo, Angleži in Lahi. Speljala bi jo bila ali takoj po Filipopoljskem prevratu, ali pa po iztiranji kneza Aleksandra. Vsled teh dveh dogodkov, ki sta oba Berolinsko pogodbo žalila, prišla je Bolgarija zopet za stališče, na katerem je bila pred sklepom tiste pogodbe in to je dalo Rusiji zopet pravice, ki so ji pripadale po Svetostefanskem miru in iz teh si je Rusija lahko izvajala pravico, da smé Bolgarijo zasesti. Prazne so toraj besede francoskega lista, da bi si Rusija iz strahu pred Evropo ne bila upala, kar bi bila opravičena storiti, če bi je bila le volja. Naj „Le Nord“ stvar še toliko dokazuje, nam se zdí, da je Rusija sprevidela, da bi zasedanje Bolgarije ne bilo prav nič družega, nego iskra v sod smodnika, ki bi bila vžgala grozen požar v Evropi.

Churchill in Hartington sta po svoji trmoglavosti *Salisburyjev kabinet* tako rekoč na razpotje privedla, kjer mu družega ne kaže, kakor: ali odstopiti, ali pa dolenjo zbornico razpustiti. Stvar je namreč taka, da se večina konservativcev Hartingtona odločno brani kot prvega ministra, in so Salisburyju sporočili, da če že ni drugače, bi se stokrat rajše Churchillu pokorili, kakor pa Hartingtonu. To vé tudi Hartington sam in je prav zaradi tega tudi tako odločno odklonil vsako ponudbo; kajti kakor hitro bi lord Hartington v kabinet vstopil, mu odpade še ta trohica prijateljev, kar jih ima in osamljen ostal bi na cédilu. Hartingtonovi prijatelji so z njim vred liberalci, ki so se pa od Gladstona le zaradi irskega vprašanja ločili, v vseh drugih vprašanjih se pa zvesto drže liberalnega programa. Le ti bi toraj nikdar ne dopustili, da bi njihov voditelj v konservativnem kabinetu kako mesto prevzel, najmanj pa še ono prvega ministra. Kakor so telegrami včeraj naznanjali, stopil bo menda na Churchillovo mesto Gōšen, ki pa zahteva, da bi z njim vred morala tudi še dva druga liberalna pēra vstopiti. Gladstonu, pravemu voditelju liberalcev, so vse te homatije jako po volji, in je svojo stranko opominjal, da naj le vstrajna ostane. Pred vsem drugim naj se pa skrbno varuje vsake prevelike prijaznosti s Hartingtonovo liberalno stranko, ki je stranka odpadencev. Če pojde stvar tako dalje, bomo kmalo zopet Gladstona na krmilu videli. Vstrajnosti ima zadosti.

Današnji svet je čudovitosti že tako navajen, da ga nobena izrednost več ne osupne. Ravno kar čitamo *iz Amerike* zopet nekaj, čemur bi se bili ljudje, ki so sto let pred nami živeli, še na vse grlo smejali, mi bomo pa samo vprašali: kedaj bo gotovo? Amerikanci namreč mislijo Skalne gore predreti in železnico pod njimi speljati. Ta nameravani novi predor (tunel) naj bi šel naravnost pod goro Grays-Peak, ki je 14.441 čevljev nad morjem visoka. Speljali ga bodo v višavi, od ktere bo do vrh gore samo še 4441 čevljev, toraj 10.000 čevljev visoko nad morjem. Dolg bo 25.000 čevljev ter bo vezal doline ob atlantiku ležeče z onimi na pacifiškem obrežji. Vsled tega prerova se bo tudi sedanja daljava, oziroma potovanje od reke Misuri pa v San-Francisco za 300 milj prikrajšalo. Velik del priprav za to potrebnih je že dokončan. Svet od reke Misuri pa do Skalnih gorâ dviguje se počasi v valovitem hribovju do višave 5200 čevljev nad morjem. Tukaj začne se pa skalno gorovje Roky Muntēn, ki se dviga 14.000 čevljev visoko nad morjem. Predor bodo začeli vrtati 50 milj na zapad od Denverja.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 28. dec. Kdor ima več časopisov, lahko presoja misli v njih izrečene tudi po svojem mnenju; pregovor pravi: „Kolikor glav, toliko mnenj.“ Politiko, kmetijstvo, lovstvo in druge reči v vsakdanjem življenji vsak po svojem obrača, vsak hoče jih najboljše umeti. K temu premišljevanju je prišel pisatelj, ko je v prosti uri prebiral članke raznih časopisov. Ker je pa tudi navada, da o posebnih dogodkih ali svetovsko-zgodovinskih spominih se časopisje bavi, se v raznih časopisih bere tudi v njih, kako ta in oni svoje verske nazore o božiču priobčjuje. Ti, „Slovenec“ — da omenim naših časopisov — si prinesel lepo pesem iz roke znanega spretnega pesnika, ki v svojem Tuskulu slabo zdravje leči ter obžaluje, da ne more delati v poslu, kteremu se je posvetil, vendar s takimi naobsoznimi pesmimi ogreva srca mnogim; in take podlistke hvalimo, radi čitamo in dajemo tudi drugim čitati. Ves drugačen vtis na moje srce je pa povzročil podlistek v Tržaški „Edinosti“. Ta časopis ni stanovit; včasih se bere brez spotikanja, včasih zopet ne; včasih bi ga prišteval k katoliškim listom, včasih pa ne vem kam, k tem gotovo ne. V preteklem letu brati je bilo o Blaževem blagoslovu; da ne koristi in ne škoduje; tolike vere ne pričakujemo od tega lista, da bi spoznal in vedel kaj so blagoslovi, to bi pa vendar lahko vedel, da taka opazka med oklepi verski čuti žali. Naravnost pa žali verski čut podlistek v istem časopisu v štev. 103. Gosp. Levin razvija lepe misli, čitatelj se z njim rad bavi, sklepa prijateljstvo in se želi v dōbo nedolžnih let, da bi se človek-otrok bližal božjemu otroku v jaslicah: „Pustite male k meni.“ Ta podlistek v četrtem predalu v 5. vrsti pa me je neprijetno ogrel. Piše namreč o rojstvu Odrašenika svetá, in pravi: „Nesrečen prišel je med nesrečne ter s tem povišal uboštvo in tugo.“ Kmalo potem ga poslavlja, da je po njem zasijala svoboda, enakost, ki je prodrli temó in robstvo, vzbudil onemoglo človeštvo k novemu življenju. Pa zopet pravi: „Čegar smoter ne smé biti samo pot do prihodnjega večnega življenja.“ Nesrečen med nesrečne, povišal uboštvo in tugo — in temu nasproti piše sv. Janez evangelist v prvem poglavju: „Beseda se je včlovečila in med nami prebivala in vidili smo njegovo veličastvo — polno milosti in resnice.“ O Levin, Ti moraš pač tužno srce imeti, biti nesrečen v kterem-koli oziru in nesrečo čutiti v telesnem oziru, drugače bi ne bil mogel tako ne misliti, še manj pa pisati. Ako je tudi prišel Zveličar „streč“, in ne si dati streči, ako tudi ni imel, „kamor bi svojo glavo položil“, zato ni bil nesrečen ter se tudi tako imenovati ne smé, ker vse to je moral trpeti in tako iti v veličastvo Očetovo. Ali vse to je trpel, „ker je sam hotel“, drugače bi ne bil Odrašenik in Zveličar nesrečnim. „Povišal je uboštvo in tugo“, pa sam je rekel poslancem: „Povejte Janezu Krstniku: Slepí spregledujejo, gluhi preslišavajo, hromi hodijo in ubogim se evangelij označuje.“ S čim je „nebeško dete“ toraj povišalo uboštvo in tugo? Res, gosp. Levin, ako pomislite z mirnim in treznim umom in sreem, bote morali priznati, da spis „Božič“ ni imel le smotra, da ste kaj spisali, ker drugače bi taki prilični članki bili bolj blaživni in tolaživni. „Edinost“ pa bo pisala: O novem letu nas navadno napadate; a zakaj si blizo novega leta zgornje prinesla? Mar li si hotla posnemati g. S.: „O armster Gott“? Si pa hotla kaj družega zapisati, kar bi se tudi dalo z besedo „povišal“ razumeti, morala bi bila jasneje govoriti, ne pa s svojim skrivnostim spisom priprostitih bralcev begati in v dvome spravljati.

Domače novice.

(Imenik duhovnikov Lavantinske škofije za leto 1887) je že izšel. Ta „Personalstand“, ki ima med drugim v posebnem oddelku tudi vse ondotne mašnike po kanonični starosti razvrstene, kaže, da ima lepa skoraj vseskozi slovenska vladikovina v 24 dekanatih: 187 samostalnih župnij, 30 lokalij in 123 kaplanij, kterih je sedaj izpraznjenih 68. Vseh v pastirstvu delujočih duhovnikov šteje Lavantinska vladikovina ob začetku l. 1887 tristottriinštirideset; zraven teh je še 65 duhovnikov po drugačnih

službah; in 42 jih živi v pokoji. Vseh cerkvá in kapél ima škofija 634. Razni redovniki in redovnice so v Mariborski škofiji: v Ptujem minoriti; v Nazaretu, v Brežicah, v Mariboru in pri sv. Trojici na Goriškem frančiškani; v Celji kapucini; pri sv. Jožefu ob Celji lazaristi; v Rajhenbergu trapisti; v Mariboru, v Ptujem, v Celji pa v Brežicah milosrčnice; v Mariboru, v Celji in pri sv. Petru ob Mariboru šolske sestre; v Studenicah pa Magdalenke iz reda sv. Avgušтина, ki so se še le leta 1885 ondi naselile.

(Občni zbor „Ljubljanskega Sokola“) bo v četrtek na sv. treh kraljev dan ob 11. uri dopoldne v dvorani Ljubljanske čitalnice. Dnevni red je jako obširen, osobito bo razgovor o predstoječi 25letnici „Sokolovi“ več časa zahteval. Želeti je obilne udeležbe in pa vsestranske točnosti.

(Novoletnica) pevskega društva „Slavec“ se je v nedeljo v tukajšnji čitalnici, kakor sploh, povsem dobro obnesla. Občinstva se je obilo število vdeležilo, spored je bil burno odobran in isto tako govor g. S., kateri se je občinstvu zahvaljeval za obilo podporo v minulem letu, dokazal, da društvo „Slavec“ ne goji nego le slovensko petje in spodbuja delavski stan do ljubezni do domovine, priporočal društvo tudi še za nadaljno podporo in vsem navzočim vošil z iskrenimi besedami: zdravo, srečno in veselo novo leto. Vesela in prosta zabava je trajala nekaljena v pozno noč.

(Vstrelil se je) včeraj zjutraj podčastnik c. kr. 17. pešpolka Olschnegger rodom Korošec zaradi napovedanega zapora v vojašnici. Nabil si je puško, nastavljal jo pod brado, sprožil jo je z nogo in po njem je bilo. Grdo ga je razmesarilo.

(Vabilo) k občnemu zboru telovadnega društva „Savinjski Sokol“ v dan 6. januarja 1887 popoldne ob štirih v Mozirski čitalnici.

(C. kr. notar Jos. Kavčič) prestavljen je iz Komna v Gorico.

(V morje skočila) je v Trstu gledališka pevkinja Walter zaradi žaljene časti. Bila je tožena in na 3 dni v zapor obsojena. To jo je tako speklo, da si je v morje jezo hladit hitela. Na veliko srečo so bili ljudje takoj pri rokah in so jo venkaj izvlekli in v bolnišnico prenesli.

(Posnemanja vreden gostilničar) je v vsakem oziru g. Jakob Kruljač na Dunaji. Ne le, da je dal 20 gold. za ustanovitev zaklada, iz katerega se bodo podpirali ubogi slovenski dijaki na Dunaji, temveč je vrlin tudi še obljubil vsakega ubogega slovenskega velikošolca na Dunaj dospelšega prvi teden brezplačno preživiti in mu stanovanje dati. Tak človek je že v domovini veliko vreden, na ptujem, kjer človek brez denarja in pomoči bližnjega pogine lahko, pa zatega denarja! Bog ga živi!

(Cesarjeviča) poslovila se bota dne 8. januarja v Opatiji ter se peljeta na Dunaj na predpustne zabave. Proti koncu februarja prideta pa zopet na jug. Divni otok Lakroma v južni Dalmaciji vleče ju na-se in mislita ondi 14 dni ostati. Iz Lakrome se peljata za nekaj dni tudi na otok Krk. Govorilo se je tudi o nameravanem popotovanju v Egipt; kakor čujemo, se je letos misel na to opustila.

(Brzjavni tečaj) za vse tiste izobražence, ki nameravajo stopiti v državno poštno ali brzjavno službo, pričel se bo v Trstu dne 1. februarja in bo trajal štiri mesece. Prošnje do 20. januarja c. kr. poštному in brzjavnemu ravnateljstvu v Trstu. Zahteva se starost med 18 in 30 leti, neomadeževano življenje, dovršena velika gimnazija ali velika realka in pa telesna sposobnost. Zahteva se tudi znanje francosčine v tolišnji meri, kolikor se je potrebuje za gladko prestavljanje. Kdor je že v državni ali vojaški službi, prositi mu je službeno.

(Razpisana) je služba c. kr. zemljiškega knjigovodje v Wolfsbergu na Koroškem do 18. januarja. Oddaja jo predsedništvo deželne sodnije v Celovci.

(Priprega) za enega konja pri voznjah oseb, ki so v cesarski službi ali v rokah cesarskih služabnikov, določena je za dōbo od 1. januarja do 31. decembra 1887 po 9 kr. na kilometer.

Razne reči.

— Največji top (kanon) imela bo laška vlada v pomorski tvrdnjavi Spezia. Izdelali so ga na Nemškem v Kruppovi tovarni. Dolg je 16 metrov,

kar je toliko, kakor vprežen top kornega topništva od konjske glave pa do ustja topovega zadej. Tehta 121.000 kilogramov (2400 stotov). Smodnika se največ dene vanj 384 kilogramov h krati. Projektil (krogla) iz tega topa je 1.28 metra dolg in tehta 21 stotov. Nese pa 42 kilometrov daleč.

— 30.000 svetlih cesarskih cekinov našli so laški delavci v Bukovinskih gozdih pod veliko skalo v kotlu skritih. Skrili so jih pred tridesetimi leti roparji, ki so jih armenskemu kupcu Tabakarju pobrali, njega pa ubili. Ker je bil tedaj preki sod (hitra sodba), so roparje polovivši jih takoj obesili. Cekine so sedaj Lahji po naključju našli, so jih pograbili in so jo z njimi v Rumunijo pobrisali. Hiteli so tako, da so jih 180 okoli kotla po travi raztresli.

Telegrami.

Rim, 3. jan. Sinoči je nastal ogenj v palači kneza Odescalchi po neprevidnosti princevi. Kralj je videl iz Kvirinala, kako se je plamen jel skozi okna poganjati in je hitel s tremi adjutanti blizo polnoči pred gorečo palačo, kjer je celo uro ostal. Gorelo je v drugem nadstropji, kjer so vse umetnije vničene. Podrl se je tudi del strehe. Škode je blizo pol milijona. Ljudi ni nobeden ponesrečil.

London, 3. jan. Göschen je prevzel za trdno državno zakladništvo v Salisburijevem kabinetu. Hartington je s tem zadovoljen. — Bolgarska deputacija povabljen je danes pri lordmajorju v Mansionhouse na kosilo.

London, 4. jan. Čuje se, da ker je Göschen v kabinet vstopil, izstopita Idesleigh in Cross. Salisbury prevzame zunanje zadeve.

London, 4. jan. Pri kosilu zahvalil se je Kalčev za sočutje, ki so ga Angleži Bolgarom do sedaj skazovali, ter je povdarjal, da hoče Bolgarska vstrajati v boju za svojo neodvisnost.

Umrli so:

29. dec. Marija Habjan, gostija, 73 let, streliške ulice št. 6, vnetje pljuč.

30. dec. Ernest Frühwirth, učitelj, 40 let, Gospodske ulice št. 12, jetika. — Alojzij Hraastar, delavčeva hči, 2 1/2 let, cesta na loko št. 11, Diphtheritis. — Pavla Ivan, delavčeva hči, 5 ur, Krakovske ulice št. 9, Asphisis.

Tuji.

2. januarja.

iz **Maltcu:** Walheim in Jelinek, trgovca, z Dunaja. — Anton Susehnik, potovalec, iz Grada. — Ana Bold, zasebnica, iz Kranja. — Gorup, zasebnik, iz Reke.

Pri **Stonu:** Grof L. Mazzucheli, zasebnik, s soprogo, z Dunaja. — Morie Weldler, tovarnar, z Dunaja. — Viktor Matschek, potovalec, z Dunaja. — Dom. Comuzzi, posestnik, z sinom, iz Trsta. — Nik. Bartoletti, posestnik, z družino, iz Trsta. — Dr. Matija Pretner, koncipijent, iz Postojne.

Pri **Bavarskem dvoru:** Franc Domenko, posestnik, iz Radgone. — V. Daleja, zasebnik, iz Mozirja. — J. Slanz, posestnik, iz Žie. — Anton Celič, trgovec, iz Trienta.

Pri **Južnem kolodvoru:** Srečko Friedrich, gledališni igralec, iz Vratislave. — Karol Pregl, zasebnik, iz Lesc. — Jurij in Janez Godec, posestnik, iz Bistrice. — Findelsen in Skreiner, uradnika, iz Ljubljane.

Pri **Virantu:** Julij Dercani, medicinar, iz Žužemberka. — Janez Zore, trgovec, iz Žužemberka. — Zakrajšek, posestnik, iz Starega Trga.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
2.	7. u. zjut.	735-48	— 4.8	sl. zap.	oblačno	0 00
	2. u. pop.	734-67	— 2.0	brezv.	oblačno	
	9. u. zveč.	735-75	— 3.6	sl. zap.	oblačno	
3.	7. u. zjut.	737-37	— 8.2	brezv.	megla	0 00
	2. u. pop.	737-25	— 3.8	"	jasno	
	9. u. zveč.	737-40	— 2.8	sl. vzh.	oblačno	

V nedeljo oblačno in sneg. Srednja temperatura — 3.5° C., za 0.6° pod normalom. — V ponedeljek dopoldne megla, potem jasno, zvečer oblačno. Srednja temperatura — 4.9° C., za 2.8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

4. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. — kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ — „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 40 „
Akeije avstr.-ogerske banke	880 „ — „
Kreditne akeije	293 „ 10 „
London	126 „ 15 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 95 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 72 1/2 „

Kvartet.

ki je v nedeljo popoldne v čitalnični dvorani tako presunljivo krasno popeval, vabi zopet tje kaj prej ko prej

Muzikus.

Prave garantirane voščene sveče

in

voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni (4)

Oroslav Dolenc,

svečar v Ljubljani.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarna Piccoli-ja v Ljubljani.

koje izvrstnost potrjujejo zelo učeni zdravniki in tisočero ljudi, ki so jo rabili; ozdravlja želodčne in telesne bolezni, posebno pa zaprtje, vranne in jetrne obolenosti, kakor tudi hemoroide ali zlato žilo, želodčno in prebajalno mrzlico in je najboljšo sredstvo zoper gliste pri otrocih.

Izdelovatelj pošilja je v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gl. 36 kr. po poštne povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolu, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (1)

Priznana nepovarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(3)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

„Missa ss. Cordis Jesu,“

ktero je za možki zbor četverglasno postavil ter prečast. gospodu Matiji Erjavcu-u, dekanu vipavskemu, poklonil Janez Pogačnik (organist v Vipavi).

Dobliva se pri skladatelju in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (3)

— Nova izdaja. —

V podpisani bukvarni izšla je ravnokar nova izdaja

„Molitve,

katere naj se kleče opravljajo, po ukazu papeža Leona XIII., v vseh cerkvah sveta po vsaki tihi sv. maši.“

Obsega tudi najnovejšo invokacijo k sv. nadangelju Mihaelu. — Tiskane so molitve na prav lične podobice in velja 100 komadov 2 gl.

Katoliška bukvarna

(23) v Ljubljani, stolni trg štev. 6.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomestu vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.